

[Jørgen Jørgensen.]

Landets offentlige Skoler er præget af hele det Grundsyn paa Undervisning, som Friskolen er bygget paa. Og saa skulde vi i Danmark ikke have Raad til at give denne Skole, som har været saa uimodsigeligt til Gavn for hele det offentlige Skolevæsen i Danmark, en rimelig Plads!

Naar jeg i det store og hele er tilfreds med Lovforslaget, er det ogsaa af den Grund, at dette Forslag ikke beskærer den Frihed, som er Forudsætningen for Friskolens Arbejde. Der overrasker det ærede Medlem Hr. Hauberg mig ogsaa. Jeg har altid troet, at naar tidligere Undervisningsminister Borgbjerg gik med til i 1933 at gennemføre en Tilsynsordning, som gav Friskolerne deres eget Tilsyn og gav dem en friere Stilling end nogen Sinde før, var det ud fra Interesse og Forstaaelse for den Værdi, der laa i, at disse Skoler arbejder under frie Former. Jeg er derfor overrasket ved at høre, at det ærede Medlem mener, at man skulde stille som Betingelse for et øget Tilskud, at det offentlige i højere Grad skulde have Indflydelse paa og Tilsyn med Friskolens Forhold. Jeg tror nok, at Friskolen vilde betakke sig for at faa øget Tilskud, hvis det skulde blive Resultatet.

Det, der i Øjeblikket stilles op som en Betingelse for Tilskuddet, er det, at den Undervisning, Børnene faar i Friskolen, skal staa Maal med den offentlige Skoles. At man i Færdighedsfagene, som det ærede Medlem Frk. Inger Merete Nordentoft gjorde opmærksom paa, stiller disse Krav, kan ingen have noget at indvende imod. Men hele Kærnen i Friskolens Arbejde er netop det, at man i Aandsfagene er frit stillet og ikke skal være underkastet et fremmed Tilsyn, ikke er underkastet andet Tilsyn end det, en ansvarlig Forældrekreds fører ved den Skole, hvor deres Børn gaar. At det egentlige Tilsyn føres bedre af uvedkommende end af de Forældre, der sender Børnene i Skole, og som bringer store økonomiske Ofre for at holde denne Skole i Gang, er et Synspunkt, jeg ikke forstaaer. Jeg tror ikke, man skal stille Tingene op paa den Maade, at Forældrene er dem, der mindst føler Ansvar for deres Børn, og at man nødvendigvis maa have andre til at paase, at de Børn, der gaar i Friskole, bliver forsvarligt undervist. Det Par Slægtled, hvori vi har haft Friskole, synes jeg har dokumenteret, at de Forældre, der sender deres Børn derhen, ikke er Personer, der ikke føler Ansvar for deres Børn.

Jeg mener derfor, at vi skal give Friskolen saadanne økonomiske Vilkaar, at

den stadig kan øve sin Gerning i det danske Folk. Det er rigtigt, at den offentlige Skole i Dag er en friere Skole, end den har været tidligere, og at der ikke paa samme Maade som tidligere er et Udgangspunkt for at kræve privat Skole i Modsætning til den offentlige Skole; men det maa dog være saadan her i Landet, at Mennesker, som har et fælles Livssyn, som føler en særlig Interesse for at give deres Børn en Undervisning paa et særligt Grundlag, har Adgang dertil, og det maa heller ikke, naar man taler om det offentlige Støtte hertil, lades ude af Betragtning, at disse Forældre gennem deres Skatter dog er med til at opretholde den offentlige Skole. Jeg synes, at der nu er Lejlighed til at vise, at vi anerkender den Indsats, Friskolen har øvet i dansk Skolevæsen. Vi vil stadig tro paa, at det er rigtigt at give Plads for denne Skole inden for dansk Skolevæsen, og jeg vil mene, at meget tyder paa, at Friskolen ogsaa i Fremtiden kan virke befrugtende paa den offentlige Skole og kan være en Planteskole for nye Skoletanker. Jeg tror ogsaa, at den maa ske er et bedre Grundlag for en Prøvelse af nye Skoletanker end den offentlige Skole, da Forudsætningen for, at en Forsøgsskole skal være noget værd, maa være, at der bag den staaer en mere ensartet og interesseret Forældrekreds. Det er det, der giver Friskolen dens Styrke, at der bag Skolens Arbejde staaer en levende interesseret Forældrekreds, og skøln en Forsøgsskole af en eller anden Art have nogen Betydning, maa der bag den staa en interesseret Kreds af Forældre, der er optaget af Skolens Arbejde. Jeg tror, at der i de smaa Skolestuer rundt omkring i Landet, hvor Friskolen øver sin Gerning, vil vise sig at være Mulighed for, at nye Skoletanker, som kan blive af Værdi for Folkeskolen, kan prøves.

Jeg ser derfor med Tilfredshed paa, at dette Lovforslag er fremkommet, og mit Parti vil yde sin Medvirken til, at der allerede i denne Rigsdagssamling kan komme et saadant Resultat, at den danske Friskole kan faa rimelige økonomiske Vilkaar at arbejde under. Jeg tror, at det vil være til Gavn ikke alene for de Forældre, der sætter deres Børn i disse Skoler, men for hele den danske Skole.

Aidt: Naar det her behandlede, af den højtærede Undervisningsminister fremsatte Lovforslag bliver gennemført, faar vi en samlet Lovgivning for Friskolen, saadan at ikke blot de forskellige Friskolers Kaar kan forbedres betydeligt, men ogsaa saadan, at de bliver mere ensstillede. Friskolerne har